

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás
	Szerző <i>Némái József</i>		Tá <i>614.71</i>
	Cím <i>Budapesti por.</i>		Hely
	Forrás: <i>Esti ujság</i>		Idő <i>1899</i>
	Bp.	1899 <i>III/17</i>	(Köt. v. füz.)
(Hely)	(Idő)		Személy
			Helyszám

A budapesti por.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Régi idők óta a tisztaság első feltételének azt tekintik, hogy udvart, szobát ki kell söpörni. Nálunk különös buzgalommal söpörnek. Éjjel az utcákat, hajnalban és nap közben a gyalogjárókat, délelőtt a lakásokat, lépcsőházakat, folyosókat. Este az átjáró házakban porfelhővel fogadnak, mert ott az udvart tisztogatják; ha elkésve ülsz be a kávéházba, söpörnek az orrod alatt s ha a villamos vasut végső állomásán beülsz a kocsiba; mielőtt elindul, egy asszony jön be tölesérrrel, melynek vékony vizsugarával néhány karikát rajzol a padlóra, aztán kisöpör. Egyszóval, sehol sem hagyják meg nyugodtan a talajra ülepedett port, hanem kiméletlenül fölkaivarják, sőt a vendéglők udvarán, ha egy pohár sör mellett ülsz, még a falakról is leverik, hogy hadd kóvályogjon az atmoszférában. Mert a falnak nem szabad porosnak lennie. De mivel hogy a por hódol a nehézség törvényeinek és valahova kell, hogy ismét leülepedjék, azért mindennap ismétlődik ugyanaz az ördög-tánc.

Pedig ez így nem lehet jó. Mert az igaz, hogy a talajon összegyűlt szemetet el kell takarítani, de ebben is bizonyos észszerűséggel kell eljárunk. Mindenki tudhatja, sőt érezheti, hogy a fölsepert por mennyire kellemetlen; sokkal kellemetlenebb, mint az a porfelhő, melyet a szél hoz, mert legalább gyorsan továbbrepül; míg ez a csöndes időben,

vagy a ház udvarán fölkaivar por szépen állandóan telíti a levegőt. Az ember kénytelen belélegzeni a port, a mely, szerencsére, nem mindjárt, hanem az orr, gége, légszűrőkészülékén át jut a tüdőbe; de ha a tüdő így nem is közvetlenül van kitéve, a por bizonyos mennyisége a most nevezett szerveket terheli és gyulladásba ejti. Ezenkívül pedig az utca porát nem lehet az országút porával sem összehasonlítani, a mely olykor finom gránit, de többnyire finom, puha agyagpor és a mely igaz, hogy szintén kellemetlen, de legalább *nincsen megfertőzve.*

A nagyvárosok pora, a melyet a söprésrel fölvernek, a legkülönbözőbb anyagokkal van fertőzve, a melyek a mindennapi hulladékokból belekerülnek. Tele van a legkülönbözőbb növényi de hulladékkal és könnyű, festett szövetszálakkal, különböző ártalmatlan és ártalmas baktériumokkal, melyek a hulladékokon tenyésznek. De legfontosabb ránk nézve a *tuberkulózis bacillusa*, a mely tüdőveszes emberek kiköpésével jut a talajra. Most már általánosan tudva van, hogy ha a kiköpés megszárad és elporlik, akkor a porral a bacillus is fölkerül a levegőbe. Legalább mikroszkoppal többször fölfedezték a porban a bacillust, a mely beszáradt állapotában is megtarthatja egyideig életképességét.

Nem könnyelműség-e tehát a talaj fertőzött porát szándékosan fölkaivarni: különösen lépcsőházakban, udvarokon, *kávéházakban.* Az utcával, mely leginkább

van kitéve mindennemű hulladéknak és piszoknak, még némiképpen szerencsénk van, mert nyáron a hosszabb ideig behatoló napfény a legtöbb ártalmas baktériumot tönkre teszi; télen pedig a jótékony hólepel és megfagyott talaj, vagy pedig a nedves időjárás pormentesen tartja az atmoszférát. Mind a mellett az utcát csak *bőséges öntözés után* lenne szabad söpörni; a gyalogjárókat pedig hosszú nyelvű nedves kefékkel kellene fölmosni, mint a hogy Bécsben a Graben kocsállomásán láthatjuk. Az ártalmas port tehát a víz öblítse le és vigye a csatornába.

A lakóházakban pedig, hol különben is a legnagyobb tisztaságra kellene ügyelni, (pium desiderium!) a takarításnak legalkalmasabb módja a söprés helyett a fölmosás és föltörítés. Az udvarok kő- és keramit-burkolata, a gránit- és márványlépeső és folyosó, az olajfestékes padló, a konyha mozaikja elég alkalmas arra, hogy nedves ronggyal lehessen feltörölni. A parkettákat is föl lehet törölni, mert a cseléd a nagyobb hulladékokat fölszedheti, aztán pedig törlőronggyal gyűjtheti össze a padló szemetjét. A rongyot pedig nem kirázni, hanem kiöblíteni kell.

Ideális állapotok felé hiába fogunk törekedni, de sokat lehet javítani, ha megvan hozzá a kellő intelligencia. A Rókus-kórházban még csak tíz évvel ezelőtt is puhafapadló volt, a melyet felsuroltak és kóporral behintettek, azután reggel mindig kisöpörtek s a töméntelen

por miatt az ajtót és ablakokat nyitották ki, úgy, hogy a szegény betegek a hideg szelet is, meg a kóport is kénytelenek voltak eltűrni, s most mindez megszűnt. Olajfestékes és mozaikos padló van ott, a melyet reggelenként fölmosnak. Így hát remélnünk lehet, hogy a közönség is

mindinkább meg fogja ismerni a söprés ártalmas voltát s lehetőleg el fogja kerülni.

Némái József dr.